

ДОКЛАД

№7/18.12.2023 г.

за извършен вътрешен одит

Код документа:	ЦКАДО/ДВО_ПО-07_ГПВО-02_23
Период на одита:	15 – 18 декември 2023 г.
Място на одита:	СА „Д. А. Ценов” – Свищов
Критерии за одит:	БДС EN ISO 9001:2015 СУК
Одитен екип:	1. Антоанета Христова – вътрешен одитор

**Докладът е
изготвен от:**

**Антоанета Христова –
вътрешен одитор**

(подпис)

**Докладът е
представен на и
приет от:**

**доц. д-р Любка Илиева –
водещ одитор**

Директор ЦКАДО

(подпис)

доц. д-р Искра Пантелеева

**Заместник-ректор "Учебна
дейност и акредитация"**

(подпис)

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Настоящият доклад е изготвен на основание на Годишен план за вътрешните одити в СА „Д. А. Ценов” - ЦКАДО/ГПВО-02_23, организирани съгласно ISO 9001:2015, „Управление на риска” и елемент „Управление на документи и записи“.

Докладът съдържа *оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове, и с утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“*. Одитът се проведе чрез фактическа оценка на качеството на научноизследователската дейност в ИНИ и научната периодика на: списание "Народно стопански архив", списание "Бизнес управление", електронно списание "Диалог", Годишник на СА, Библиотека "Стопански свят", Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти".

Процесният одит обхваща оценка на съответствието на процеси „Управление на научноизследователска дейност“ и „Научна периодика“ с:

- приложимите вътрешни и външни нормативни документи
- утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена
- изисквания от стандарт ISO 9001:2015.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”

ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1. Увод

На основа Годишния план за вътрешни одити на СУК (ЦКАДО/ГПВО-02_2023) и План за одит (ЦКАДО/ПО-07_2023) са проведени срещи на одитора с представители на ИНИ и на одитираните научни издания, съгласно Заповед №1157/04.12.2023 г. на Ректора на СА.

Институтът за научни изследвания (ИНИ) е основно звено в структурата на СА „Д. А. Ценов” по смисъла на ЗВО, чл. 25, ал. 2., открито с Постановление № 333 на Министерски съвет от 2 декември 2016 г.

Редакционните съвети на списанията са отговорни за решенията, кои от представените статии да бъдат публикувани. Тези решения се вземат на база приемането на съответния ръкопис и отчитането на неговото значение за изследователите и за читателите.

Редакторите се ръководят от политиката на редакционната колегия на списанието и се съобразяват с правните изисквания, които са в сила по отношение на дискредитиране, нарушаване на авторски права и плагиатство.

Редакционните съвети вземат решения за приемане или отказване да се публикуват материали на основата на тяхната значимост, оригиналност, яснота на изложението и съответствие на темите на изследване с направленията на списанията, съгласно становището на определените рецензенти.

Конкретни административни функции във връзка с подбора и отпечатването на научните разработки имат отделните издания.

2. Цел, задачи и технология на одита

Цел на одита: *оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на качеството на научноизследователската дейност и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.*

Задачите на одита са дефинирани така:

- оценка на съответствието на научноизследователските процеси и дейността на ИНИ с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове;
- оценка на съответствието на научноизследователските процеси в научната периодика с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.

Технологията на процесния одит включва анализ и преценка на **степента на съответствие**, оценка на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.

Оценката на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика е извършена въз основа на събиране на първична информация за протичащите процеси в ИНИ и в списание "Народностопански архив", списание

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

"Бизнес управление", Електронно списание "Диалог", Годишник на СА, Библиотека "Стопански свят", Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти".

3. Констатации от одита

3.1. Общи констатации

Институтът за научни изследвания: развива фундаментални научни и научно-приложни изследвания, съобразно водещите научни направления и приоритетите в развитието на световната наука; администрира научноизследователската дейност в рамките на Академията; осигурява условия за трансфер на получените научни резултати в практиката в съответствие с мястото и профила на Академията в европейското и националното научноизследователско пространство.

Институтът за научни изследвания има водеща роля при генерирането и популяризирането на научната продукция на академичния състав на Стопанската академия и при осъществяването на контакти със заинтересовани представители на бизнеса, държавната администрация и научноизследователски структури на национално и международно равнище с цел установяване на партньорства за съвместни проекти и инициативи.

Институтът за научни изследвания осъществява изследователска, експертна и консултантска дейност по проекти и програми с регионално, национално и международно значение в областта на икономиката, администрацията и управлението.

В контекста на насърчаване научноизследователската дейност в рамките на Стопанската академия, подобряване междуинституционалните контакти и стимулиране интегрирането на научните постижения в практиката, ИНИ администрира процеса по организиране, провеждане и отчитане на конкурси за научноизследователски проекти, финансирани със средства от държавния бюджет за присъщата научноизследователска дейност.

Структурата на ИНИ включва:

1. Изследователи, съгласно класификацията на Европейската рамка за научноизследователска кариера.
2. Координатори.
3. Сектор „Национални програми и проекти“.
4. Сектор „Европейски програми и проекти“.
5. Временни научноизследователски екипи.
6. Научноизследователска инфраструктура.

Центърът за трансфер на технологии проучва възможностите и съдейства за осъществяването на трансфер на научни продукти и резултати от научноизследователската дейност на Академията в бизнес практиката, публичния сектор, неправителствените организации и други институции в страната и чужбина.

Научноизследователската инфраструктура на Стопанската академия обединява следните центрове и лаборатории:

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

- Специализиран кабинет по „Финансови и банкови науки“.
- Център за трансфер на технологии.
- Мултимедийна лаборатория за провеждане на специализирани изследвания и обучения в областта на финансовите науки.
- Лаборатория по банкови науки.
- Виртуалната лаборатория за висококачествени научни и научно-приложни изследвания.
- Лаборатория за научни изследвания на докторанти в областта на световното стопанство и международните икономически отношения.
- Център за научни изследвания по малък бизнес и предприемачество.

Научните секции са научноизследователски центрове, лаборатории и други, формирани към факултетите или катедрите на Академията. Те инициират научни, научно-приложни, консултантски и други дейности, в съответствие с техните цели и приоритети. ИНИ съдейства за реализирането на проектните инициативи на научните секции. Научните секции отчитат своята дейност пред Съвета на ИНИ веднъж годишно.

Временните научноизследователски екипи от изследователи се създават за определен период от време с цел изпълнение на научни проекти по конкурсите за финансиране на проекти от държавната субсидия за научна дейност, по национални и международни научни програми и др. ИНИ съдейства за реализирането на проектните инициативи на временните научноизследователски екипи. Във временните научноизследователски екипи могат да се привличат преподаватели, изследователи и докторанти от една или повече катедри на Академията, както и от други научни организации, висши училища и практиката.

През изминалата година Стопанска академия участва в общо 18 действащи проекта по национални програми, вкл. Фонд „Научни изследвания“ и Национален иновационен фонд, в които се изследват актуални научни проблеми в областта на финансите, устойчивото развитие, пазара на труда, дигитализацията, развитието на търговата икономика и др.

Стопанска академия има участие в общо 3 международни научни проекта по европейски програми с международни партньори. В тях са застъпени ключови области на научни изследвания, като дигитализацията, провеждането на сравнителен анализ по държави между възприятията на студенти и преподаватели към обучението по международни стандарти за финансово отчитане и към дигиталното обучение, приложението на информационните и комуникационни технологии в обучението и връзката му с пазара на труда, социалната отговорност на фирмите, създаването и участието в международни научни мрежи и др.

Разработените проекти към ИНИ се вписват в „Регистър на научната дейност в Република България“. Регистърът има връзка към Министерство на образованието и науката, Фонд „Научни изследвания“, Европейската организация за информационни системи за наука (EuroCRIS), Европейската информационна система за проекти и програми за научни изследвания и иновации на ЕС (CORDIS).

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

В рамките на проведения одит се провери дейността на шест реферирани научни издания издавани от СА "Д. А. Ценов". Списанията: "Народностопански архив", "Бизнес управление" и Електронно списание "Диалог" осъществяват ефективно дейността си, съобразно действащите за всяко едно от тях вътрешни правила за публикуване. Доказателство за тяхната престижност е големият брой подадени публикации от автори от страната и чужбина. В одитния процес бяха проучени и двете научни издания на СА "Д. А. Ценов" – Годишник на СА и Библиотека "Стопански свят". И двете издания приемат за публикуване материали както на учени от Стопанска академия, така и на учени от страната и чужбина. Обект на одит бе и научноизследователската и публикационна дейност в Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти".

Всички издания следват Вътрешните правила за функциониране на редакционните съвети на научните издания и на АИ „Ценов“, Правилника за дейността на АИ „Ценов“, Правилник за прилагане на европейската харта на учените в СА „Д. А. Ценов“, всяко издание има свои Етични правила и Стандарти за рецензиране. Всяко издание спазва Правилата и стандартите оценка на публикациите и насочване към публикуване на научните разработки както на национални, така и световни организации като Фонд Научни изследвания, Elsevier. В процеса на проведения одит се установи, че всички научни издания осъществяват ефективен контрол на качеството на научните разработки, приемани и насочени към отпечатване, стремейки се да гарантират високо качество на научната продукция. В резултат на поддържаното качество и ефективен контрол в процеса по публикуване, изданията са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

3.2. Конкретни констатации

<i>Одитирано звено</i>	<i>Положителни констатации</i>	<i>Препоръки и възможности за подобряване</i>
ИНИ	<ul style="list-style-type: none">• Поддържа се документирана информация за реализацията и отчитането на проектите, съгласно изискванията на вътрешните правилници и националните нормативни документи.• Поддържа се Архив на реализираните проекти и отчетната документация по тях.• Осъществява се ефикасен контрол на изпълнението на научноизследователските проекти	<ul style="list-style-type: none">• Препоръчително е да се потърсят възможности на организационно управленско ниво за мотивиране на отговорните лица в ИНИ и членовете на академичния състав за вземане на по-активно участие в писане на проекти и последващо включване в тях, за по-голяма активност

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА
ОБУЧЕНИЕТО

	<ul style="list-style-type: none">Спазват се изискванията за публичност и прозрачност на процедурите по изпълнение на проектите	по отношение на търсенето на проектни възможности както по отношение на финансови инструменти, така и по отношение на партньорски инициативи. <ul style="list-style-type: none">Препоръчително е осигуряване на експертиза за подготовка и управление на проекти, организиране на обучения, вкл. и работа с консултантски фирми за подготовка на големи международни проекти.
Списание "Народно стопански архив"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация ERIH PLUS, EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Списание „Бизнес управление"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация SCOPUS, EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Електронно списание "Диалог"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по	Няма

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА
ОБУЧЕНИЕТО

	осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	
Годишник на СА	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Библиотека „Стопански свят“	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма

4. Заключение от одита

От извършените дейности по одита и направените оценки могат да бъдат формулирани следните **общи изводи**:

Първо, организацията е създадала, внедрила, поддържа и непрекъснато подобрява своята СУК като е очертала необходимите процеси и техните взаимодействия, в съответствие с изискванията на действащите вътрешни и външни обстоятелства, в това число националните и вътрешните нормативни документи и изискванията на Закона за насърчаване на научните изследвания, Закона за висшето образование и свързаните подзаконови нормативни актове.

Второ, висшето ръководство и ИНИ развиват фундаментални и научно-приложни изследвания, съобразно водещите научни направления и приоритетите в развитието на световната наука, осигуряват условия за трансфер на получените научни резултати в

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

практиката в съответствие с мястото и профила на Академията в европейското и националното научноизследователско пространство.

Трето, Стопанска академия е осигурила необходимите човешки, инфраструктурни ресурси и подходяща среда за осъществяване на научноизследователска дейност.

Четвърто, разработени са процедури по планиране на научните изследвания, определени са изискванията към научния продукт, предвидени са мерки за наблюдение, измерване, анализ и оценяване на продукта, организиран е ефективен процес за обмяна на информация със заинтересованите страни, предвидени са мерки за управление на несъответстващия продукт. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството на научните изследвания в ИНИ.

Пето, Стопанска академия е предприела мерки за подобряване на ефективността и ефикасността от действието на СУК, създала е съответните писмени процедури за наблюдение, измерване и анализ на научноизследователската дейност и постоянно предприема мерки за подобряване качеството.

Шесто, научните издания са създали система за ефективно осигуряване и гарантиране на качеството на научните публикации. Осъществяват ефикасен контрол на приеманите за рецензиране и одобряване на получените положителни рецензии публикации.

Седмо, главните редактори и редакционните съвети, определят и следват стандарти за качество и безпристрастност на оценката на приеманите за публикуване научни разработки. Идентифицирани са и се вземат мерки за справяне с рисковете, които могат да повлияят върху съответствието на научната продукция с нормативните изисквания.

Осмо, главните редактори осигуряват необходимите човешки, инфраструктурни ресурси и подходяща среда за качествено протичане на научноизследователската дейност.

Девето, разработени са вътрешни правила за функционирането на редакционните съвети на научните издания. Изданията следват своите Етични правила и гарантират прозрачност и обективност в процеса по подбор, оценка и одобряване за публикуване. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството на научноизследователската дейност в научната периодика.

Десето, одитираните издания спазват процедурите за защита на интелектуалната собственост при реализацията на резултатите от научните изследвания.

При проведения одит **не са констатирани несъответствия** с действащата в страната и в Стопанска академия нормативна уредба, с елементите на стандарта ISO 9001:2015.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО, АКРЕДИТАЦИЯ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Констатираните проблеми при проведения през 2022 г. одит на ИНИ не са намерили своето решение. Одитираните дейности и процеси показват ефикасно организиране, администриране и управление на научноизследователската дейност в ИНИ, спазване на нормативните изисквания и предвидените в Системата за управление на качеството в Стопанска академия принципи.

Одитираните дейности и процеси при научноизследователската дейност в научната периодика показват ефикасно организиране, администриране и управление, и спазване на нормативните изисквания и предвидените в Системата за управление на качеството в Стопанска академия принципи.